

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSÁG.

Megjelen minden szerdán és szombaton este
Kéziratokat vissza nem adunk.
Szerkesztőség: Wekerle-tér 671.

Felelős szerkesztő:
Bíró Pál.

Főmunkatárs:
Dr. Buza Barna.

Előfizetési ár: egész évre 10 korona, félfévre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 fillér. — Egyes szám ára 10 fillér
Kiadóhivatal: Landesmann Miksa és Társánál, Wekerle-tér 50
Hirdetéseket a legutócsabb árban közlünk.

Megjegyzések.

Tolesva, okt. 5.

Amilyen örömmel vettem a kezembe a kivándorlás korlátozásáról tanácskozó értekezlet előterjesztését, olyan elszomorodva tettem le, mikor elolvastam.

Az a kétségbejuttató jelenség, amely lépten-nyomon szemünkbe ötlék, hogy életrevaló magyar társalomalom, öntudatos magyar nemzet nincs többé, — elkésérsítően domborodik ki ennek az emlékiratnak minden sorából.

Baj van, a nép nyomorog, pusztul, itt hagyja a hazáját, — mit kell tenni?

Az előterjesztés minden baj ellen csak egy orvost ismer, minden betegség gyógyítását egy tényezőre hárítja: az államra.

Az állam adjon segílyt a földvásárlást elősegítő pénzintézeteknek, az állam adjon ingyen gyümölcsfaoltványt, olcsó tenyészállatot, kezelje ingyen a községi erdőt, adjon ingyen anyagot s mérnököt az alagszóvezésekhez, segílyezze s jutalmazza a kiskgazdát, építse az utakat, — szóval az állam adjon és csináljon mindent.

Minél züllöttebb egy társadalom, annál inkább meghajol az állami mindenhatóság előtt s annál inkább vár mindent az államtól. Hát a magyar társadalomnál elzüllöttebb már alig lehet. Az egész társadalmunk tenger sok kinyújtott kéz, amely az államhoz könyörög, tenger sok kitért száj, amely az államtól várja a sült galambot.

Mintha az az állam valami jótékonyági intézet, valami Hirsch Móric báró lenne, akinek egyéb dolga sincs, mint sok millió jóvedelmét a szűkölködők közt kiosztani.

Igen, a kor szolgálzelleme valami mindenható tetsőbb lénynek képzei az államot, amely mint az isten, semmiből is teremthet s adhat mindent azoknak, akik őt leborúlva imádják. A 30 évi húsos fazék-politika érlelte meg a nemzetben ezt a tévhitet.

Pedig hát, kérem, az állam mi vagyunk. Az egész nemzet, az egész ország. Amit az állam nekünk ad, azt a miénkölöl adja. Hát micsoda gyógyítás és orvosság lenne az, ha elvennők magunktól a pénzt, hogy visszaadjuk magunknak? És vezethet-e az jóra, ha az állam abból az adóból, amit az alföldi nép fizet, ingyen adna ezt is, azt is a felföldi népének?

Az állam arra való, hogy helyes irányba vezesse a nemzet szellemi s gazdasági életét s nem arra, hogy ajándékokat, jótéteményeket osztogasson. Hát ne várjunk mindent az államtól, hanem mi magunk segítsünk magunkon.

Ez az egyik ok, amiért csak részben tudom helyeselni az emlékiratot.

A másik az, hogy nagyon is gyenge, nagyon is félsék. Pedig itt már kenőcsökkel, flastromokkal nem megyünk semmire. Itt radikális gyógyítás, itt operáció kell!

Igy nem mer határozottan nyilatkoznai az idegen kéz elleni in-

terkedésekről. Pedig a magyar földbirtok idegen kézre jutása olyan imminens veszedelmé, hogy afőlött nem meditálni kell, hanem sürgősen s a legradikálisabban cselekedni. Magasabb illetékekkel, magasabb adóval, nemzeti célokra szolgáló külön megadóztatásokkal, az idegen származású gazdasági személyzet kétszeres adó alá vonásával kellene megakadályozni, hogy idegenek tulajdonává legyen a magyar föld. S ha már az sem használ, egyenesen kikell mondani törvényben, hogy idegenek birtokot nem szerezhetnek, s a már eddig szerettek joga van minden magyar honosnak becsárorn megváltani. Liberális, vagy nem ez az intézkedés, az mindegy: a nemzetnek joga van mindent megtenni, ami a fenmaradására szükséges!

Szintoly félséken, kerülgetve emlegeti az emlékirat az ipar fellendítését, az iparcikkék értékesítésének állami közvetítéssel való szervezését, meg hogy igyekezzék a kormány minél előnyösebb kereskedelmi szerződést kötni. Pedig nagyon jól tudja és érzi már mindenki, hogy ipar fejlesztésnek, kedvező értékesítésnek, kedvező kereskedelmi szerződéseknek csak egy módja van: a gazdasági függetlenség. Ez lenne a legmesszebbmenő állami kedvezmény, amit az iparnak nyújthat. S nem olyan kedvezmény, hogy az egyik polgár által befizetett adót oda adja az állam a másik polgárnak ajándékba, hanem olyan, amely senkit se károsít s mindenkire hasz-

nos. Míg ez nincs, addig hiába kap szubvenciót minden gyár s hiába megy az állam házalni az iparcikkékekkel: soha se lesz magyar ipar!

A kocsmákról is csak annyit tud kérni, hogy vasárnap tartsák bezárva. — Hát ezzel ugyan édeskeveset segítenek az iszákosságon. Pedig akik a nép közt élnek, láthatják, hogy ez a legerősebb oka minden pusztulásnak. Erősebb orvosság kell ide: át kell vezetni a népet a pálinka ivásról a homoki bor ivására. De ehhez meg kell fordítani az egész pénzügyi politikát s megszüntetni azt a rettenetes immoralitást, hogy az állam a nép erkölcsi s anyagi megtartásából húzzon jövedelmet. Teljesen le kell mondani a pálinkából eredő adójövedelemről s mással pótolni. Hisz ugyis ez a legkárhatosabb s legcsúnyább jövedelmi forrása az államnak.

Emeljük fel 2—3 koronára a pálinka literjének adóját, úgy, hogy ne legyen képes megvenni a nép. A homoki bort pedig tegyék adómentessé. Ezzel segítenek legtöbbit a népen!

Buza Barna.

Sátorlajuhely, okt. 6.

Politikai kacska. A „Magyarország” tegnapi száma az új főispáni kinevezésekkel kapcsolatban oly hírt is hozott, mely vármegyénket igen közölről érdekli. Ez a hír így szól: *Molnár István*, zempléni főispán, nyugdíjba vonul s utódja gróf *Mailáth József* lesz.

A közhangulatot itten kínosan lepte meg a *Magyarországnak* ez a — kacsája.

TÁRCA.

Csodatárcák

a csodariportertől.

T. szerk. ur!

Motto:
(Részlet a *„Szomorú dísznőlélek”* c. gyönyörű verséből.)

Oh a tömeg! hogy gyönyör, intriká! De hiába! Bárhogy, bármiként áskád ódik ellenem...
Sírom nem lesz jeltelem.
Ha el is temet a most.
S legyen bár sorsom még oly most
Oha, visszasirok még valaha!!

Uram! ön röpké négy nap leforgása alatt 24, vönd huszonnégy eredeti tárcát adott vissza, mintha azokat azért küldtem volna be önnek, hogy legyen önnek nekem mit visszaadogatni!

De ön még ezzel sem elégedett meg, hanem úgy félvállról, de teljes egészében kétségbe vonja iróli hivatásomat.

Egyik kiválóan sikerült művem margójára ön a következő jegyzetet írta: „Igazán érdekel tudni, hogy ön mért ír, mikor az ujhelyi bíróel dolgozó iparszövetkezet keres — susztereket.”

Uram! — ez sok. Ez több! Hogy

én miért írok: Hallja meg zajtalan életem rövid történetét.

Mikép lettem író??

A bennem rejlő iróli talentumot nem ön, sem a helybeli utcacéprési felügyelő, hanem tanárom fedezte fel.

Nagy horderejű felfedezését egyik írásbeli gyakorlatom visszaadásánál a következő szavakkal adta tudtul az irigységötől pukkadozó osztálynak:

— Ez a gyerek írja a legnevetésesebb dolgokat!

Irágy írni tudok, azt tudtam. De hogy irólyom nevetéses — tehát humorisztikus: arról nem volt fogalmam.

E váratlan felfedezés közvetlen hatása alatt azonnal írtam súlyosbetegen fekvő apimnak egy rendkívül sikerült humoros tartalmú pénzkérő levelet.

Pénzt, azt nem kaptam, ellenben arról értesítettek, hogy apám állapota levelem olvasása következtében hirtelen rosszabbra fordult.

Meg voltam döbbenve. A hatásnak ily óriási megnyilatkozását még sem vártam. Megdöbbenésem csillapultával azonban tisztán láttam magam előtt a jövőt! Iróvá leszek — iró lettem.

Műveim.

Uram! Mindebből láthatja, hogy ez nekem pályám, amelyen haladnom kell!

S ha még úgy áskálódnak ellenem, végre mégis fel fognak ismerni. Mert, hogy önök irigységgel vegyes intrikusok, azt vakítóan bevilágítja az önök eljárása!

Öt darab sikerült aktuális tárcát, „Helyes” miatt nem közölt.

„Janó, a tót” című garmond humorizmetet visszaadta azért, hogy változtassam át szomorú ódává. Átváltattam.

„Az egyenszárú derékszögű háromszög” című szomorú ódát azért adta vissza, hogy csinálják belőle egy 6 felvonásos tragédiát.

En egy 7 felvonásos tragédiát csináltam belőle. Erre ön azt mondta, hogy nem jó, de még jó lehet, ha úgy írom meg, hogy a darab kezdetekor a függöny ne húzódjék fel, hanem zuhanjon le. A színészek pedig ne jöjjenek be, hanem menjenek ki. A darabot az utolsó felvonás közepével kezdjem és a második felvonás elejével végezzem. Az a barátom, akit társnak akartam venni a darabírásához, mikor elmagyaráztam neki a dolgot, megörült. En nem.

Azóta adtam önnek novellát, ódát, tárcát és beszélyt, volt ezek között rövid és hosszú is — de közölni azért egyet sem közölt.

Lapunk mai száma 8 oldal.

Politika és vallás.

— Egyházközségi közgyűlés. —

Sátoraljaiújhegy, október 3.

Sajnos, ugy van, amint lapunk előző számának vezércikkében hangzottattuk, hogy ma már a politika és vallás fogalmát egy mederbe terelte a közelét hullámozása. Még hónapokkal ezelőtt, amikor csak az »Alkotmány« és »Magyar Állam« duhögőg kirohanásai keverték a vallási türelmetlenség mérgét a politika amugy is zavaros vizébe: addig valóban nem volt érdemes ezekre a tünetekkel bibelődni. Mily változás, mily féktelen előrenyomulás történt azóta. Az országos lapok hasábjait a valláspolitikai előrenyomuló vésszkiáltásai töltik be. Egy chaotikus kavardóság: protestánsok és katolikusok egymással szemben, ezenkívül pedig minden egyéb érdek mellékessé válik.

Ime fegyverre szólító kürtészó halatszik a tiszáninneni ev. ref. egyházközség Bodván tartott közgyűléséről.

Harci riadóval szólítja fel a magyarországi protestánsokat a már felfegyverkezett ultramontánok ellen, akik — mint a javaslat mondja, — egyenesen a protestánsok kiirtására szövetkeztek.

Nagy szó, amely bizonyára rövid időn be fogja járni az egész országot és felekezeti harcra állítja a magyart a magyar ellen!

Fáj a lelkuik, hogy ezt a tényt konstatálnunk kell. De az egyházközség harcias fellépésének jogosultságát tagadni nem lehet. A Zichy-tábor már rég időtől fogva fegyverkezik és már régen megützte a protestánsoknak a háborút. A napirenden levő igazságok, harca hívő szótak nem maradtak válasz nélkül. A választ megadta a tiszáninneni egyházközség, amídon egy részről védekezésre szólította föl a hazai egyházközségeket; másrésztől feliratot intézett a konvent útján a kormányhoz es az országgyűléshez az iránt, hogy a felekezeti igazságoknak elejét vegye, mert a vallásháború nemcsak a protestantizmusnak, hanem hazánknak is sirját ássa meg.

A bodvai riadó tehát nem másra, mint önvédelmi harcra szólítja föl a protestánsokat. Fájdalom, hogy ennek meg kellett történnie!

A gyűlés lefolyásáról tudósítunk a következőkkel írja:

Lidia üvöltött.

Ugyanis a boldogtalan György ahegyt, hogy a földre lépett volna — lábaival Lidia nyitott szájába lépett, még pedig oly szerencsétlenül, hogy az összes hangszálat széjjel típorta.

E szerencsétlen ballépés után Lidia remek hangja a tyukéhoz hasonlított. Ugyanis György lépettél a torkába tyukszem ütt. A torkában rejlő aranybánya — tönkrement.

A második, még hatásosabb türe cime:

A szerelem, szerelem, szerelem!

I.

Tél van. Az eget ólomzürke fellegek borítják. Koresolyáznak. A hideg könyvekett facsar a hős szeméből, aki valakivel összejött. Ez a valaki egy nő. Hogy el ne essék, karmanytujába fogódzik... az elszakad... a hős elválogódik. Fájdalomtól sajgó térdét mosoly alá rejti — aztán fellépi. Bemutatkozás... Fél orai koresolyázás... A hős nő mosolygva távozik. Akonny. Szállingozó hópihékból stb.

II.

Másnap. Ostrom. A hős gyakran kérdi: még nem fáradt? Ő felel: oh nem!

III.

A hős segít a koresolya leoldásnál.

A tiszáninneni ev. ref. egyházközség őszi rendes közgyűlését vármegyénknek Boldva községében tartotta meg. A gyűlésre a nyolc egyházmegye képviselői nagy számban jelentek meg. Ott láttuk: Kun Bertalan püspököt, Bernáth Elemér kir. táblai elnököt, báró Vay Elemér főispánt, Komjáthy Béla, Ragályi Béla, Dókus Ernő országgyűlési képviselőket, Farkas Abraham, Meczner Béla, Dókus Gyula egyházmegyei gondnokokat; Lévy József, Nagy Ignác, Kerecsy Barnabás, Zombory Gedő, Debreczeny Bertalan egyházközségi tanácsbírókat; Nagy Pál, Tóth Daniel, Vadász Pál, Szabó Endre, Keresztury József, Révész Kálmán, Ragályi Géza espereseket, Szathmáry Király Pál, Szekrényessy Árpád, Papszász Lajos, Meczner András, Szentimrey Gyula, Dókus László egyházmegyei tanácsbírókat; Bizony Ákos egyházközségi ügyész, Pataky Sándor egyházközségi pénztárnokot; Radácsy György egyházközségi főjegyzőt, Czinke István, dr. Finke Ferenc és Vattay László kerületi aljegyzőket. A sárospataki főiskola képviselőiben: dr. Zsindely István akadémiai, Szimney Endre főgimnáziumi igazgatók, a miskolci főgimnázium kísérőiben dr. Kovács Gábor igazgató jelentek meg.

A közgyűlés a vasárnapon megtartott templomi ünnepélyesség után hétfőn reggel 8 órakor vette kezdetét, melyet Kun Bertalan püspök nagyszabású beszéddel nyitott meg. Ezután előadta, hogy báró Vay Béla főgondnok súlyos betegségből felépülve, díszes helyét rövid időn elfoglalja. A mai gyűlésen a világi elnöki szék elfoglalására Bernáth Elemér rangban legidősebb egyházmegyei gondnokot kéri föl. Főlem litvából, hogy Ő Felsője a király a napokban ünnepelte születésének 70-ik évfordulóját, indítványozza, hogy a kerület alattvalói hódotanuk feliratban adjon kifejezést (Általános helyeslés). Jelenti végül, hogy Sárkány Imre, felső-zeplényi esperes meghalt. Indítványára a közgyűlés a boldogul esperes érdemeit jegyzőkönyvében megörökíti.

Legérdekesebb tárgya volt a közgyűlésnek a felső-borsodi javaslat.

Ez a javaslat ugyanis azt indítvá nyozta, hogy a kerületi közgyűlés a konvent útján írjon fel az országgyűléshez az ellen a nyílt hadüzenet ellen, melyben a protestánsok kiirtásáról van szó. Itt az ideje, — mondja a javaslat — hogy a sokat szenvedett hazai protestantizmus, melynek halála a hamisítatlan történelmi tanúsága szerint egy jelentőségű volna Magyarország szabadságának halálával is — feliratban kérje fel az állam ügyeinek vezetőit a valóságos nemzeti katasztrófa elhárítására, — mert amely part minden telen való leszorításunkon munkálko-

Oh, ha mindig én vehetném le koresolyáját!

„Hát álljon be koresolya felkötőnek!”
A férj megjelenik a láthatáron.

IV.

Tavas. A jég olvad, a hős is — de a szerelem hevéből. Levél megy, levél jön...

Nyar. Rendezvénv. A hős pontosan megjelenik — ő nem. Elíz, a hű szobalány, ki ifjkorában cserelnő volt, hozzá ír, hogy a szeretett nagysága elszökött — egy főhadnaggyal.

A férj nejt a hőstől követeli; ez nem tudja előadni... Kihívás... becsületbírósg... párba...

Nem merem folytatni, mert ha megölöm a hőst, szerk. ur bizonyára azt mondja, hogy a férjnek kell meghalnia. Szívcskedjék tehát postafordulattal tudatni velem, hogy melyiket öljem meg.

Becsés választást Ilju Jókai jelige alatt kérve, vagyok az ön bálulója

Szaladoai Pál,

165 és költő.

A másolat hitelül:

Mákvirág.

dik, amely az atkos visszavonás tüzet szítogatja a nép legalsó rétegeinek szívében, amely most már nyíltan támad, egyforma veszedelemnek tüntetvén fel a reformációt a tatárjárással és nem akar kevesebbet, bármily szemüvegen nézzük is, mint Magyarország rekatolizálását. Ezt pedig nem akarhatja a liberális kormány, amely szentesített törvények és vérel kivított jogok megtartására esküdött föl, — mert a reakciós irányzat nemcsak a mi vallásunknak, de ezzel együtt a mi hazánknak sirját is megassa!

A közgyűlés a javaslatot egyhangulag nagy lelkesedéssel magáévá tette. Nagy és érdekes vitát keltett a sárospataki tanári kar fizetésének rendezése tárgyában bealott igazgató tanácsai javaslat. Ez a javaslat a sárospataki főiskola versenyképességének szempontjából szükségesnek tartja, hogy a tanári fizetések felemeltesse. Az akadémiai tanárok törzsfizetésének 3400 koronában, lakbérét 600 koronában; a gimnáziumi tanárok törzsfizetését 2400 koronában, lakbérét 600 koronában; a gimnáziumi tanárok törzsfizetésének 2400 koronában, lakbérét 600 koronában javasolja megállapítani; a korpótlékra néve kimondani kéri, hogy a korpótlék legmagasabb összege egy az akadémiai, mint a gimnáziumi tanároknak néve 2000 koronájig emelkedik. A törzsfizetés emelkedése az a jövő 1901. éven életbeléptetendő. A szükséges összeg megnyerése céljából indítványozza, hogy a Vay Moscsary-alapítványból 200,000 korona kizakartassék a félretettesék, a még felmaradó 244,000 korona fordittassék a tanári törzsfizetések rendezésére. A korpótlék fedezésére pedig 600,000 korona kölcsön felvételét javasolja.

Bizony Ákos a beterjesztett javaslattal szemben állást foglalt oly értelemben, amely az egyházi érdekeket sértendé. A közhangulat az igazgatótanács javaslata mellett volt és 49 szavattal 11 ellenében el is fogadta azt. Ennek védelmében különösen Kun Bertalan püspök és Dókus Gyula jeztettek ki nagy erélyt.

A MEGYE ÉS A VÁROS.

× Városi tisztújító közgyűlés. Csütörtökön délelőtt tartotta meg a városi tanács lapunkban már jelzett tisztújító közgyűlését, mely alkalommal betöltésre került a közig. tanácsosi és rendőralkaptányi állás. A nagyszámu részvétel, a lelkes élénkség, a közgyűlést jellemezte, ismét arról győzött meg bennünket, hogy minálunk akkor lehet csak szó látogatott gyűlésről, amikor valami személyi ügy van napirenden. Oly gyűléseken ellenben, amelyek közérdeket, megyét, várost, lakosságot érdeklő anyagi ügyeket tárgyalnak, alig találunk tíz embert, aki képviselői jogát gyakorolná.

A gyűlést Matolai Etele alispán vezette, akinek rövid üdvözlő szavai után megalakították a kijelölt bizottságot. Ennek jelentése szerint a közig. tanácsosi állásra egyedül Bogray Béla v. rendőralkaptányi pályázott. Így tehát őt választotta meg a közgyűlés egyhangulag városi tanácsosnak.

Valamivel élénkebb volt a rendőralkaptányi állásra elrendelt szavazás, mely állásra Hell Jenő, Kellner Sámuel és Pilissy Béla pályáztak. A névszerinti szavazás eredménye az lett, hogy Pilissyre 60, Hellre 24 és Kellnerre 10 szavazat esett.

Ezzel az alig félórás ülés befejeződött.

× Közig. bizottsági ülés. A megyei közigazgatási bizottság legközelebbi elhő 9-én tartja rendes havi gyűlését.

HIREK.

Október 6.

Az irtózat napja. A bűn diadalának napja az erény felett, a gazság diadalának napja, a becsület felett, a hazugság diadalának napja az igazság felett.

Mintha egy napra megszűnt volna isten a világot kormányozni s átadta volna a világ kormányát a pokol urának. Mintha az örökkévalóságból ez az egy napot oda engedte volna a sátánnak, hogy kénye-kedve szerint halmozzon gonoszságot gonoszságra, iszonyatot iszonyatra ezen a napon. — Mintha egy napra felfüggesztettek volna az erkölcsi világrend törvényei, mintha egy napra felszabadult volna a pokol minden fúrjai, hogy agyonmargangolják egy halálra sújtott nemzet vérző testét.

Az emberiség történelmében páratlan gazdaságok, arulások, cselzővesécs piszkos özőnének, amely két év alatt Ausztria felől Magyarországra zúdult, ördögileg méltó befejezése volt ez a rettenetes nap. Aljas hitzvegésekkel belevinni egy becsületet, hű nemzetet a legvéresebb önvédelmi harcra, aztán egy idegen hatalommal durván letiporítani s mikor már megkötözve felszök, megfojtani s megölni a lellét: ilyenre csak Ausztria lehetett képes. Ez a sötétség országa, amelynek neve mindig egy jelentésű volt a gyávasággal, az alattomosággal, a szabadság és igazság hiálával.

Magyarország első minis.terelnökét, Magyarországt tizenhárom tábornokát egy nap gyilkoltatta le az idegen hatalom kegyelméből felülkerekedett osztrákarszarnokság hitvány erzsaka. Irtózatos nap, amely képes megingatni az isten lététbe s igazságosságába vetet hitet!

Irtózatos nap, amely soha se lesz megbüntetve, megbosszulva, Nem lesz, mert nem lehet. Nincs az égnek annyi villám, nincs a pokolnak annyi szenvedése, nincs az örökkévaló kárhözatnak annyi gyötrelme, amennyi elég volna megbosszulni ezt az egy napot. A mindmható hatalma tetetetlen ennyi gonoszság megbüntetésére.

Ne feledjük el soha ezt a napot. Hitványség volna a magyartól, ha elfeledné valaha. Fekete gyászban emlékezünk rá vissza minden évfordulón, s várjuk és követeljük a sorstól az a napot, amely ennyi szenvedésért elégtételt s igazságot fog szolgáltatni nekünk. Amely megálazza ellenségeinket s nekünk megadja azt, amiért hőseink s mártírjaink vére hullott: szabadságunkat, függetlenségünket.

Mert ennek a napnak el kell jönni.

b. b.

Az a megítisztelő bizalom, mely olvasóink részéről lapunk iránt mindinkább megnyilatkozik, arra indít bennünket, hogy olyat nyújtsunk olvasóközönségünknek, mely az irántunk tanusított megítisztelő bizalom viszonzása lesz.

Lapunk minden egyes előfizetője, aki lapunkra okt. elejétől kezdve egy félre előfizet, újvíl ajándékképpen egy díszes naptárt kap, mely minden könyvtárnak díszé lesz.

Felhívjuk olvasóközönségünk figyelmét erre a mi újvíl ajándékunkra s kérjük, hogy azt irántunk való megítisztelő bizalom viszonzásaként kegyesen fogadni sziveskedjék.

— Személyi hírek. Lónyay Elemér gróf hétfőn pár nap tartózkodásra Bodrog-Olasziba érkezik. — Fornszek Béla, a sátoraljaiújhegyi kir. törvényszékelnőke, Párisból visszaérkezett s ismét átvette a hivatal vezetését.

— Kinevezések. Szotyori Nagy Zoltán szerencsi állomásfőnököt a magyarság államvasutak igazgatósága a miskolci tiszai pályaudvar állomásfőnökévé nevezte ki.

A pénzügyminiszter Ujhelyi Béla n. váradí lakost a sátoraljaiújhegyi pénz-

ügyigazgatóságokhoz állami végrehajtóvá nevezte ki.

— **A király nevenapja.** A király nevenapja alkalmából esztörtökön a román templomban haladót istentisztelet volt, melyet *Katinszky Géza* plébános fényes szegédlettel celebrált. A haladót istentiszteleten megjelentek a katonai parancsnokság, hivatalok és tanintézetek személyzete s a hívők nagy száma.

— **Eljegyzés.** *Führer Sándor*, a h-mádi takarékpénztár intézője e napokban váltott jegyet *Spissák Ida* urhölgygel Erdőbényén.

— **Lelkészválasztás.** A sátoralj helyi ág. evangélikus egyház lelkesi állására *Korbély Géza* miskolci püspöki titkár választott meg.

— **Giászünnepe.** Az aradi napok szomorú évfordulója alkalmából a helybeli gimnasiai tanulóifjúsága ma délután az iskola dísztermében szavalkatokkal a felolvasással egybekötött giászünnepeket rendezett.

— **A dalárda közgyűlése.** A helybeli dalárda hétfőn d. u. 5 órakor a vármegyeháza nagytermében rendkívüli közgyűlést tart, melynek legérdekesebb tárgya az elnökválasztás lesz.

— **Szavaloestély.** Általános a panasz, hogy hazánkban mindenre akad pénz, csak irodalmi és tudományos cölakra nem. Erről legújabbán esztörtökön este, *R. Kovács Laura* szavaloestélyén győződtünk meg, amikor nyolcnapos reklámizás után alig husz-huszonöt ember vetődött a vármegyeház termébe, hogy a művésznő előadását meghallassa. De nem is csoda. Mikor Kovács Laura a végezt különös rendelkezése folytán a *Prechtel* kutyaszínházával egyidőben hirdet előadást, mi sem természetesebb, mint az, hogy a kutyaszínház cirkuszi mutatványaira, nem pedig a Kovács Laura művészetére kívánsai a publikum. Mindezek dacára *R. Kovács Laura* előadása fényesen sikerült. Természetesen a művésztírése. Híres magyar poéták válogatott műveit szavalkozó művésznő s valamennyit a legegyszerűbb természetességgel s a legnagyobb közvetlenséggel adta vissza. Különösen a drámai költemények voltak nagy hatású a nagyrészt hölgyekből állott közönségre, mely minden egyes szótól élénk tetésnyilvánításával kísérte.

— **Ellenőrzési szemlék.** Az ezidei ellenőrzési szemlék a következő sorrendben fognak megtartatni: A hönvéd ellenőrzési szemle október hó 13-án, a közhadseregbeli október hó 18-án, a népfelkelők szemléje pedig október hó 24-én lesz.

— **Tanítógyűlés.** A zemplénnagygyeji tanítóegyesület e hó 18-án tartja rendes évi közgyűlést Szerecsenen.

— **A Magyar Vörös-Kereszt Egyesület** hozzánk beküldött hivatalos értesítéséből arról az örvendetes eredményről referálhatunk, hogy a *sárospataki főkölgyelet* rövid fennállása óta élénk tevékenységet fejtett ki. A taggyűlést teljes sikerrel befejezte és tagjainak száma megközelíti a 200-at, akik között van egy alapító és 10 husz koronás rendes tag. Mult évi október hó 19-én hangversenyt rendezett a választmány, a mely 676 korona 84 fillért eredményezett a főkölgyelet javára. A hangverseny rendezésének eszméje herceg *Windschgrätz* Lajosné ő főmédltóságától eredt, aki leányával *Sapieha* Pálné hercegnővel egyetemben mindent elkövetett a siker érdekében. A hangverseny fényes jövedelme lehetővé tette, hogy 500 korona költséggel 67 leány és 60 fiu ruháztassék föl. A ruhakiosztás ünneppélyesen ment végbe a városház nagytermében, ahová az összes felkészült lelkeszei és tanítói hivatalosok voltak. A ruhákat a választmány hölgytagjai sajátkezeleg szabták ki.

A sátoralj helyi főkölgyelet évi jelentésének adataiból a következőket közöljük. A tisztikarba bevalasztottak: elnökök: *Ambrózy Nándorné, Dókus Gyula* cs. és kir. kamarás; gondnok és pénztárnok: *dr. Hornyay Béla*; jegyző: *Staut József*; pénztárnok: *Dókus Mihály*. A tisztikar és választmány a mult év folyamán is lelkes buzgalom-

mal munkálkodtak a főkölgyelet fejlesztésén s ennek köszönhető, hogy a főkölgyeleti vagyon a mult év végével 2897 korona 32 fillérre emelkedett.

— **Automobilén Gálszécsről Kassára.** Gróf *Andrássy Géza* országgy. képvis. tegnapi Kassára érkezett. A gróf egészen modern utazást választott, amelyben automobilon jött és pedig Gálszécsről másfél óra alatt. Az ördögös szakérnek persze rengeteg bámolója akadt az utcákon.

— **Milyen idő lesz októberben?** A mult hátré derült. Verőfényes napok kellemetlen, esős napok fogják felváltani, sőt a hó végén havazások is várhatók. A hőmérséklet, leszámítva egy pár napot, a hó elején, természetesen az időjárásról alkalmazzuk, hideg lesz. Így mondja ezt legalább a német időjós. Félb. kinek jóslata csak annyiban lehet ránk nézve vigasztaló, hogy az nagyobbára csak szűkebb hazájára, Németországra vonatkozik.

— **A dénesfalvi állami iskola felavatása.** A dénesfalvi állami iskolát e hó elsajén avatták fel s adták át rendelkezésére. Ezt az alkalmat Dénesfalva lakossága ünneppé avatta azért, hogy a község apraja nagyja ünneplő ruhában jelenjen meg az iskolaszertelésén és arra meghívta az egész járás intelligenciáját is. A vendégek megérkezése után kezdetét vette a megnyitási ünnepe. *Gerich Gyula* butkai lelkes az iskola helyiségében szertelési szertartást tartott, melynek végzetével *Sulyovszky István* uradalmi ügyész, az iskola tulajdonképeni megalapítója, az iskola létesítésének történetét terjesztette elő. Ezután *Beregszászy István* kir. segéd-tanfelügyelő az iskolát megnyitónak nyilvánította. Ezzel a szép ünnepeleleget ért.

— **Nagy tüzésv Mezőlaborczon.** Bár már benne vagyunk az őszben s a takarmány nagy része be van már hordva, a tüzrovat még mindig állandó rovatnak válik be. Ezen a héten nem kevesebb, mint öt tüzest fordult elő megyénkben. Ezek közül a legnagyobb pusztítást a *mezőlaborczi* okozta, melyről a következő értesítést kaptuk:

Szombaton délután — így írja tudósítók — rettenetes nagy volt a hősz Mezőlaborczon. Délután két óra felé a nagy déli szél és roppant nagy szárazság mellett a vasuti telepen, az állami iskola közvetlen közelében, ki-gyult az egyik háztető s pár perc alatt lángban állott az egész utca. A munkás nép a mezőn, a zsidók a templomban voltak s így alig két óra alatt leégett több mint ötven ház. Ezenkívül sok melléképület, a győgszertár, a csendőrlaktanya, a zsidótemplom — melyben ép akkor végeztek hosszunapi ájtatosságait a zsidók — a népfelkelési felszerelési raktár lett a tüzmaratka. A győgszertárral együtt porlatégt az abban elhelyezve volt hitel-szövetkezeti pénztár s irodakönyvtár. A kir. óriási s meghaladja a kétszáz ezer koronát. A nyomor pillanynyi enyhítésére 300 fírt, egy métermássa szalonnát s megfelelő kenyeret osztotk ki. A tüzhöz kivonult a szomszéd községek tüzoltósága is és segédkezet nyújtott a tüz lokalizálásánál.

Oktober elsajén pedig két helyen is volt tüz: délelőtt *Gatályban*, ahol négy lakoház, délután *Dubrokan*, ahol szintén több ház égett le.

Gatályban tegnapi szintén ismét tüz volt. *Waldner Samu* gazdaságában egy boglya széna égett le.

— **Népszámlálás.** A mostani népszámlálásnál ki fog derülni minden titok. A legrejtélyesebb titok kétségkívül a hölgyek életkora. A szűksznnek talányait játszva fejtik meg a tudósok, de a nők életkorának titkával szemben tehetetlenül állanak. Egyik szavanihető történész erősen vitatja, hogy még a a Gracchusok anyja is, mikor mint a nagy hallgatók ki, néhány évet letagadott. Ugyanezt teszi a Gracchusok lánya is, mikor egy bizonyos koron túl van. Így maliciózus ember már is fo-

gadást ajánl és pedig tizet egyre, hogy a mostani népszámlálásnál számos nő lesz, ki az 1790-iki népszámlálás óta csak 2—3 évvel idősebb. De ez az udvariatián megjárta: senki sem mert vele fogadni. Ugy kell neki.

— **Meggyilkolt földbírtokos.** Ninesen nap, hogy ne olvassánk rémes eseteket, hajmeresztő gyilkosságokat, melyeket egyedül a vak düh, a titkolt bosszu okoz. Egy rossz szó, egy megérdemelt lecke, egy kis félreértés, véletlen mellőzés, mind, mind elegendő ok arra, hogy felkötse az emberek zivében a titkos haragot. Most is oly borzasztó esetről van szó, melyet tisztára a bosszu s a vak gyűlölet idézett elő.

Lánczy Béla felsőlónai földbírtokos e hó 3-án reggel 11-mi község felé ment, hogy megnéze, mit dolgoznak munkásai a cseplőgépnél. A földbírtokos mit sem sejtve, haadt a mezőn. Utja egy mély árok mellett vezetett el. Azonban alig ért oda, egyszerre három ember ugrott ki az árokból és *Lánczy* megragadva, berántották oda. Ott azután elkezdtek ütni, verni, kizinnni mindaddig, míg csak életjelét adott magáról a szerencsétlen ember. Mikor pedig holtan zuhant a földre, ott hagyták az árokból s elmenekültek. Eközben ott-hon is várták őt, valamint a cseplőgépnél dolgozó munkásoknak is feltűnt, hogy noha már dél is elmult, még sem jön a gazdájuk. A dolog gyanusnak kezdett feltűnni s elindult keresésére. Jó sokáig kérdézősködtek. Kutattak utána, míg nem ráakadtak az árokból, ahol meggyilkolva feküdt. A szerencsétlenül járt földbírtokost hazaszállították lakására, a gyászba borult családtához. Az esetet természetesen azonnal feljelentették a járásbírószághoz, ahonnan a vizsgálóbíró a tett színhelyére kimenéven, felvette a jegyzőkönyvet. Egyuttal megindították a legszigorúbb vizsgálatot a gyilkosok kézrekerítésére. Hogy kik voltak a tettesek, még nem tudni, de a gyanu a község lakóira irányul, akik évek óta haragosai voltak *Lánczy Bélának*. Különben a vizsgálat kifogja majd deríteni a végtetes esetet.

— **A magántisztviselők országos nyugdíjgyesületere** egy városunkban megalakítandó helyi választmány, illetve bizottság érdekében összeívettel megtartást tervezi, amelyre az itteni összes magántisztviselőket és kereskedelmi alkalmazottakat meg fogja hívni. Az összeívettel helye és időpontja lapunk utján fog közzététetni, esetleg külön szétküldendő megívók által, ha ugyanis a központi igazgatóságokhoz (Budapest, VII. ker. Kerépesi-ut 78. szám alatt) intézendő bejelentések a résztvételre kellő számban idejében érkeznek be. Mi örömmel üdvözöljük a Magántisztviselők Országos Nyugdíjgyesületre vezetőinek (elnök: *Lukács Béla* v. b. t. orsz. képviselő, alelnök: *Agoston József* kir. tanácsos, orsz. képviselő és *Weiss Berthold* orsz. képviselő) ama komoly törekvését, hogy az ország minden nagyobb városában helyi választmányokat szándékozik létesíteni és kívánatos, hogy az érdekeltek a résztvételre mielőbb és minél nagyobb számban jelentkezzenek. Az egyesület egy általában folyton fejlődő tevékenységet fejt ki és ennek köszönhető azt az általános érdeklődést, amely minden oldalról feléje irányul. Nemcsak a fővárosi, hanem az országban minden jelentékenyebb városa szép számmal szolgálta a tagokat és ennek tudható be, hogy az egyesületnek nemcsak tölkéje, hanem tartalékalapjai is jelentékenyen gyarapodnak úgy, hogy ma már az egyesületi vagyon, amely egy nagy bérlapotba és értékpapirokba van befektetve, jóval felülhaladja az egy milliót. Szükségesnek tartjuk még megjegyezni, hogy az egyesületnek nemcsak minden magántisztviselő, hanem egyáltalában minden kereskedelmi alkalmazott tagja lehet.

— **A tartalékosok névváltoztatása.** Legutóbbi rendeletben meghagyja a belügyminiszter a törvényhatósági községeknek, hogy minden egyes esetben, valahányszor tartalékos katonára névmarogatósi engedélyt nyer, a hatóság értesítse eről az illető katonai parancs-

nokságát is. Ez azért szükséges, mivel számtalan esetben megtörtént már, hogy a megváltozott nevű tartalékosok a régi nevén címzett katonai tudósító, avagy felhívó iratot nem tudták kézbesíteni és rendszerint az illető magyar nevű polgár itta meg az elkallódás levét. Ezen a tökéletlen állapotban akar változtatni a miniszter.

— **Végzetes versenytűzés.** Gálszécsi levelezőnk írja a következőket: *Siroka Pál* ide való vasuti őr *József* nevű 8 éves fia egyik társával tegnapi elűt versenyt futott a sínek mellett a Sátoralj helyi felé haladó vonatra. Egy ideig csak győztek a futást, míg egy szerencsétlen pillanatban *Siroka József* egy kiálló kőben megbottlott s oly szerencsétlenül esett el, hogy lábát a sínekre kerültek. Abban a pillanatban keresztül ment rajta a vonat két utolsó kocsija, mely a szerencsétlen fiu két lábát leszakította. *Sulyosan* sérülte a sátoralji közorházba szállították

— **Rablótámadás.** *Reiber Fáni* nagycigándi asszony tegnapielőt hazafelé tartott Sátoralj helyből. Utközben *Oláh István* nagycigándi lakos megtámadta a magányos nőt. Egy hatalmas doronggal fejbe ütötte, majd nyakát fojtogtatva, a keblére rejtett 100 koronát akarta elrabolni. A megtámadott leány nagy segélykiáltásra segítségére érkezett *Klein Lőrinc* kövesdi lakos, ki a vakmerő rablót munkájában megzavarta. *Oláh István* elmenekült, de a csendőrfőör még az nap elfogta.

— **Miniszteri rendelet a kihágás miatt elítéltekre.** Az igazságügyi miniszter új rendeletet küldött a közigazgatási hatóságokhoz, melyben utasítás foglaltatik arra nézve, hogy kihágási esetekben a pénzbüntetés csak az esetben változtatható el zárásra, ha a pénzbüntetés az elítelt vagyontalansága miatt behajthatatlan. A miniszter ez új rendeletet azzal indokolja, hogy számos esetben, olyan elítéltek, kik a kiszabott pénzbüntést megtudták volna fizetni, minden további megkérdezés nélkül elzártak.

— **Mésze fult.** *Salzmann Adolf* málczaai lakos két éves gyermeke e hó 2-án egy mészgödörbe esett s oly súlyos égési sebeket szenvedett, hogy azokba még aznap belehalt. A bíróság tegnapi fogatosította az orvosrendőri boncolást.

— **Támadás az uton.** Gálszécsről írja levelezőnk: Csütörtökön id. és ifj. *Kicsinkó* *András* kisvári legényeket *Pelejteről* hazajövet nagy ugyanodaváló legény az uton megtámadta és összeviszta szurkálta. Az egyik tit, a másik hat szurást kapott, melyek azonban nem életveszélyesek.

— **Katona újv.** Katonaéknál tudvalevőleg nem a naptár szerint számítják az esztendő, hanem október elsőjéből, mert akkor kezdődik a katonai szolgálat. A régi önkéntesek most fejték be a tiszti vizsgálatokat és azokat, akik jó eredménnyel vizsgáltak, nyomban őrmesterekké neveztek ki. A kiszolgált önkéntesek már levetették a katonai egyenruhát, míg az új önkéntesek október e-sajén voltak kötelesek bevonulni. A rendesen besorozott katonák ma vonultak be.

— **Végzetes baleset.** Gálszécsi levelezőnk írja: *Jencsik György* zebegnyői lakos tegnapi kocsián át akart menni a gálszécsi hidon, miközben a lovak valamitől megijedve, megvadultak és neki iramodtak. *Jencsik György* ennek folytán a kocsiból kiesett, de oly szerencsétlenül, hogy oda ütődött a hidfalához és szörnyet halt.

* **Emlékünnepe.** *A kassai m. kir. gazdasági tanintézet* huszonöt éves jubileuma alkalmából e hó 16-án emlékünnepelel rendez. Az emlékünnepelel a Kassa székesegyházban délelőtti 9 órakor tartandó háladót istentisztelettel veszi kezdetét, majd folytatást nyer a tanintézet főépületében.

— **A negyedév lejártával fölkerjük tisztelet vidéki előfizetőinket, hogy hátralelőket beküldeni s előfizetéseiket megújítani sziveskedjenek.**

SZÍNHÁZ.

** Az ujhelyi társulat Békés-Csabán. Halassy Béla sátoraljai helyi színház-gató társulata Békés-Csabán csütörtökön kezdte meg az idényt a *Boszorkányvár* előadásával. Csabán igen kedvező hangulattal fogadták az első előadás szép sikerét; a bérlet minden varakozáson felüli eredménye biztosítja az anyagi sikert is.

* A színházi bizottság legközelebbi ülésén fogják megbeszélni azokat a módokat, amelyekkel az új színház megnyitási ünnepeinek rendezése körül — mint ez minden más városban történik — a szélesebb körben a társadalmat is bevonják az akcióba.

** A munkácsi színház ez évben — alkalmazkodva a városunkból kiinduló *Északkeleti Színház* átvételére, amely szoros kapcsolatban áll új színházunk megnyitásával s a belügyminiszteri anktétjával — megoszlik, úgy hogy a város november és március hónapokra, tehát megszakítás nélkül, összesen mintegy hat nyolc hetes időre adja ki a színházat Halassy Béla színházgatójának.

KÖZGAZDASÁG.

* Vetőmag a kisgazdáknak. Az ország sok részein, ahol a termés nem volt elegendő, a kisgazdák megfelelő jó minőségű vetőmaggal nem igen rendelkeznek. Hogy ezen a bajon segíteni lehessen, a földművelésügyi miniszter elrendelte, hogy a gazdasági akadémiák, gazdasági tanintézetek és földműves iskoláknak vetőmagul alkalmas buza és rozsészletek első sorban a venni szándékozó gazdák szükségletének kielégítésére fordítsák. Minden kisgazda tehát, a nevezett intézetektől f. évi november hó 1-ig szerezhet vetőmagot s ezután egyszerűen az illető igazgatóságához kell fordulnia.

* A borvizsgálatok költsége. Annak a sok vizsátságának, amelyek a borhamisításról szóló törvény helytelen értelmezése folytán keletkeztek, egyikét szünteti meg a belügyminiszter legújabb rendelete, mely e napokban küldött meg az összes törvényhatóságoknak. A hatóságok ugyanis sok esetben, még alapos gyanu esetén is, fölszámolás nélkül nem szerettek borhamisítási ügyben eljárás indítani, mert attól tartottak, hogy felmentő ítélet esetén a borvizsgálat költségeit nekik kell megfizetni. Most a belügyminiszter értesíti a törvényhatóságokat, hogy a felmentés esetén a borvizsgálatok költsége a földművelési tárca terhére.

* Nehézségek a borítaladó biztosítása körül. Sok bajt okozott a pénzügyigazgatóságoknak az a sajátos állapot, hogy egyes vidékek börtörölőinek szállóirtók a szomszédos község határában fekszik, amely község, esetleg más megyébe, tehát más pénzügyigazgatóságához tartozik, ami az itáladó biztosításánál az államkincstár névze káros következményekkel járt mindig. A pénzügyminisztérium elhatározta az ilyen szállóirtóterületek átesatolását s ily irányban már meg is kezdte a belügyminiszterrel a tárgyalásokat. Ugy halljuk, hogy az érdekelt megyék erősen védekeznek a területvesztés ellen, de okoskodásuk alig fog használni.

* Az egerek alkonya. Érdekes rendelet érkezett a földművelésügyi minisztériumtól a városokhoz. Arról van ugyanis szó, hogy az egereket kiméletlenül ki kell irtani. Hogy az intézkedésnek foganatja legyen, felhívja a miniszter a hatóságokat, hogy a rendeletet sokszorosítva tova terjesszék, úgy hogy amennyire csak lehet, mindenütt pusztítsák az egereket. Végül az eredményről jelentést vár a kegyetlen miniszter.

* Gyümölcskivitelünk Németországba. A magyarországi hüvelyest, dinnyét, szilvát és egyéb gyümölcsféléket

mindinkább megkedvelték és keresik a német piacokon. A szőlőbevitelben azonban az olaszországi áru mindjobban kiszorította a magyarországi termékeket, bár az ottani érdekeltek elismerik, hogy a Magyarországból küldött szőlőrakományok a leggyorsabbban és pontosan érkeznek, amiaz olasz árurol nem mondható. Ki kell mutatni az okát, miért maradtunk el a szőlőkivitelben.

* Új marhalevelek. Az állategészségügyi államossítása folytán jövő év január hó 1-ével a marhalevelek (pazusok) bélyegilletékei megváltoznak: két évesnél idősebb lo, szarvasmarha után darabonként 20 fillér, két évesnél fiatalabb lo és szarvasmarha, valamint korra való tekintet nélkül minden öszvér, szamar után 12 fillér juh, kecske, és sertés első darabja után 4 fillér, minden további darab után 2 fillér bélyegilleték fizetendő s ezen illetékek szerint kiállított úrlapok becsatlatnak ki.

Ipar és kereskedelem

x A betegsegelyző pénztárak összeolvadása. A kereskedelmi miniszter most törvényjavaslatot készít, mely szerint a magán betegsegelyző pénztárak csak az esetben maradhatnak fenn, ha legalább ötszáz tagjuk van. Ennek az lesz a következménye, hogy a többi betegsegelyző pénztárak vagy feloszlának, vagy beolvadnak a kerületi betegsegelyző pénztárakba. A kereskedelmi miniszter most körrendeletet bocsátott ki, melyben meghagyja, hogy a mikor a magán pénztárak a kerületi betegsegelyző pénztárakba be akarnak olvadni, a hatóságok a beolvadás elő me girdítésen akadályozzák.

x Tilos a hadiszerszállítás. A belügyminiszter a napokban leirt a városok tanácsaihoz, melyben felhívja figyelmüket arra, hogy a Kinába való hadiszerek kivételét a hadügyminiszterrel egyetértőleg a legszigorubbant tiltották. Aki ez ellen vétene, azt 300 korona pénzbüntetésből egy hónapi elzárásra ítélnék el. Csak azt nem értjük, ki volna hajlando Ujhelyből hadiszereket szállítani a kinézerek részére.

IRODALOM.

o A franciák ősei. Mikor az egész világ Párisba özönlik, hogy a műveltség mai állását az ott összehalmozott adatokban egész teljességben láthassa, nem lehet érdektelen az oly mű, mely a francia föld régi állapotáról szól. Egy ily kis füzet jelent meg a frankok országáról, tárgyalva azt a kort, melyben IV. Theodorius észrevétlenül hanyatott sírjába, anélkül, hogy holtáról csak egy krónikás is megemlékezett volna. A füzet a műipari és művészeti emlékeket s maradványokat is összegyűjti. A képek a tanulságos és élvezetes szöveggel együtt 2 ívet tesznek, a Nagy Képes Világtörténet 75-ik füzetét. A 12 kötetes nagy munka szerkesztője Marzali Henrik, egyetemi tanár, a IV. kötet szerzője dr. Borovszky Samu. Egy-egy kötet ára díszes félbőrötésben 16 korona; füzetként is kapható 60 fillérré. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadóknál (Révai Testvérek, Irod. Int. Rt. Budapest, VIII., Üllői-út 18.) s minden hazai könyvkereskedés utján.

o A Művészet című kéthetenként megjelenő képes lap ritka szép tartalommal jelent meg. A Művészet, melynek szerkesztője Cs. Szabó Kálmán, főmunkatársa Beniczky Bajza Lenke, egy tartalmával, mint kiállításával méltó feltűnést kelt. Egész sorog legkiválóbb alkotást mutat be igen szép reprodukciókban, fekete és színes nyomásban. Irodalmi része is igen érdekes. Művészeti cikket írt Szana Tamás, elbeszélést Móra István, Jane Azur, utirajzot Török Irma, regényt Beniczky Bajza Lenke és

Wildenbruch (fordította Ham Peppi) költeményt Zilahi Gyula, Papp Zoltán. Ezeket kívül van még sok más apró és értékes ismertetés e gazdag tartalmu lapban, a melyet a közönség gyorsan megszeretett. Előfizetni a kiadóhivatalnál lehet: Budapest, VI., Vörösmarty-utca 42. sz. Előfizetési árak: félévre 8 korona, negyedévre 4 korona. Mutatványszámot szívesen küld a kiadóhivatal.

A szerkesztőség üzenete:

S. N. Gátszrás Nem. Dalbirtosok csak névleg tartozik Magyarországhoz, valódiul Ausztriához. Az 1797. évi emp formái béke esatoltá visz. Velenczától a magyar korona jogán — Ausztriához.

L. M. A képviselő e hó 8-án torja első gyűlést. De az e csak annyian formális gyűlés lesz, anélkül a további gyűlések munkarendjét állapítják meg.

R. V. Nyágmihály Kiss Mihály társulata el-sejétől kezdve Nagybeckereken játszik. Ott marad három hónapig.

B. A. Velejte. Olyan kis lány, aki még nem hosszú ruhás, nem szabad olyan rossz vesztet ienia. Mi csinál őt majd akkor, ha megcsó a ruhája?

L. M. Mezőkövesi. Bolvasás után izentük. **Sch. Gy. Zsujta.** Jól indul, de a végén ellap-sodik. Kellő ártófogás után talán közzölhető volna.

Kiadótalajdonos:

LANDESMANN MIKSA.

Hirdetések.

Több rendbeli

ZONGORÁK

új és átjászott 60 frttól 450 frtig

Kapható:

Udvardy Szaniszló

zongoratanárnál

S.-a.-Ujhely (Dr. Szepessiház).

586—1900. V. sz.

Árverési hirdetésny.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. törvényezikk 102 §) paragrafus értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a szerenési kir. járásbírósg 1900. évi 101. számú végzése következtében Dr. Kovács Gábor ügyvéd által képviselt Kovács Julianna javára Talamby László ellen 620 korona s járulékal erejéig 1900. évi január

hó 18-án fogamatossított, kielégítési végrehajtás utján befoglalt és 750 koronára becsült következő ingóságok: 2 ökr, 1 szőrő rosta, 10 m. buza, 12 holdról nyilvamos árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a szerenési kir. járásbírósg 1900. évi V. 10-4. számú végzése folytán 35 kor. 20 fl. tőkötvetelés, bíróság már megállapított költségek erejéig Mádon, alperes lakásán leendő eszközölésre 1900. évi október hó 10-ik napjának délután 3 óráj határidőfűl kifűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. 1-cz 107. és 108. §a értelmében készpénzfűzés mellett a legutóbbt íróérnek, szűkség esetén becsőten alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elűverezendő ingóságokat mások is le és felűfoglataták s azokra kielűgítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. 1-cz 102. §a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Szeresmen, 1900. évi szept. hó 22.

Stern József,
kir. bír. végrehajtó.

**MIÉRT
van annyi utánzat?
MERT**

valódi Eisenstädter-féle

Linoleum padló zománc

a törv. bej. „vaslovag” védjeggyel
a legjobb és legtarosabb fűnyfűz puha
padlóknak és konyha butoroknak bemá-
zolására.

Az Eisenstädter-féle

Védjegyzett **Linoleum paló zománc**
egy óra alatt keményre szárad, bámulatosn szép fűny-
nyel bír és tartoság tekinté-
tében eddig felűmulhatatlan.
A következő változásokban
kapkelt: 1. sz. sárgabarba,
2. sz. sűtőbarba,
3. sz. mahagonbarba.
Nagy elterjedtségű fogva

Linoleum padló zománc-
unkat különböző hason-
hangzásu nevek alatt értek-
telen utánzókkal hami-
tenik, miér is kérjen min-
denki kizárólag csak Eisen-
städter-féle Linoleum padló
zománcot, a törv. bejegy-
zett „vas lovag” védjeggyel.

Eisenstädter Testvérek
lakk és festékgyára, Bécs.

Kapható **S.-A.-Ujhelyben:**
Behyna Testvérek és Nagy Fe-
renc ezégeknel.

Az Ország-Világ megrendelő-levele.

Alulírott ezenel megrendelem az **Ország-Világ**-ot, és kérem azt ezimemre október hó 1-től szamítva rendszeren megküldeni. Az eszedekes évi előfizetési díjat, vagyis koronát a mai postával postautalványon küldöm. Mint új előfizető mindazokban a kedvezményekben részesülök, melyeket Önök hirdettek. Az Almanachot kérem karacsonyra ingyen megküldeni.

Lakás:

U. p.:

Névalírás.

Tessék ezt a szelvényt levágni és levelező-lapra ragasztva vagy levélben az **Ország-Világ** kiadóhivatalának, Budapest, V., Hold-utca 7. szám, beküldeni.

Látképes levelező-lapok

a legnagyobb választékban

Landesmann Miksa és Társa

könyvkereskedésében kapható.

Első zemplénmegyei honi butoresarnok.

S.-A.-UJHELY.

Van szerencsém tisztelettel a n. é. közönségnek b tudomására hozni, hogy egy *nagy bevásárlásról* haza érkezővén, ez alkalommal azon szerencsés helyzetben jutottam, hogy

BUTORRAKTÁRAMAT

a legmodernebb *szalon, ebédlő, és hálószoba berendezésekkel* óriási választékban bővíthetem ki.

Tekintettel pedig azon körülményre, hogy ezen nagy bevásárlásom alkalmával *egész raktárkészleteket vettem meg*, azon kellemes helyzetben vagyok, hogy *mától fogva áruimat sokkal olcsóbb árakon hozhatom forgalomba mint eselőtt*. Miért is kérem e kedvező alkalmat megragadni és ígérem, hogy a n. é. közönség bizalmát mint eddig, úgy ezután is igyekezni fogok kiérdemelhetni.

63—53

Kiváló tisztelettel

WILHELM HENRIK.

Üzlethelyiség változtatás!

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy

férfi ruha és női felöltő

raktáramat a helybeli *Központi Takarékpénztár* alatt levő bolthelyiségbe helyeztem át és azt a mai kor minden újításával ellátva legfényesebb stíl szerint rendeztem be.

Midőn ezen ténykörülményt a n. é. közönség becses tudomására hozom, nem mulaszthatom el ez alkalommal szíves figyelmét felhívni ez idény *ujdonságaira*, melyeknek izléses kivitele a legkényesebb igényeknek is megfelel.

Bevásárlásomnál fogva azon kellemes helyzetben vagyok, hogy *dívat újdonságaimat* jutányos áron boesájtathom a n. é. közönség rendelkezésére.

Bel- és külföldi gyapju szövetekben nagy raktárt tartok, melyekből teljes garancia mellett kitünő szabásu legutolsó fason szerinti *férfi-ruhákat* készítek.

A n. é. közönség szíves jóindulatába magamat továbbra is ajánlva,

vagyok kiváló tisztelettel:

Rónai Lipót.

Sienit, granit, labrador, szürke és fehérmárvány, valamint homokkő

SIRKÖVEK ÉS PYRAMISOK

nagy raktára ősválasztékban 5—1000 frtig.

BURGER M. sirkőraktárában S.-A.-Ujhelyben

a „Vörös ökör“ épületben

Ugyanitt siremlék-kövek vésése, aranyozása és felállítása, a legjutányosabb árban elvállaltatik
Sirdomb kökerítések és vasrácszatok felállítása a *legszebb és legerősebb kivitelben.*

LANDESMANN MIKSA ÉS TÁRSA

két gyorsajtóval, különféle segédgépekkel és a legdivatosabb betűfajokkal,
a kor igényeinek megfelelően berendezett

K Ö N Y V N Y O M D Á J A

WEKERLE-TÉR SATORALJA-UJHELY DR. SCHÖN HÁZ

ajánlkozik mindennemű *könyvnyomdai munkának*, u. m.: hírlapok, folyóiratok, könyvek, röpiratok, diszművek színlapok, takarékpénztári évi zárszámadások, tanodai jelentések, árjegyzékek, számlák bárcakönyvek perforirozva (lyukkasztva) levélpapírok és levélborítékok, eljegyzési, lakodalmi és tánevigalmi meghívói táncrendek, gyászjelentések, körlevelek, táblázatok falragaszok stb. stb.

iszléses, hibátlan, gyors, pontos és jutányos árban

kívánatra több színben való elkészítésére.

Nagy raktár mindenféle községi, körjegyzői, ügyvédi, kereskedői, egyházi és iskolai

NYOMTATVÁNYOKBÓL

melyek itt olcsóbban kaphatók, mint bárhol.

Előfizetésre és hirdetések közlésére a legalkalmasabb és legolcsóbb lap a

„FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP“

POLITIKAI UJSÁG

5 vármegye független polgárainak legelterjedtebb lapja. Megjelen hetenkint kétszer.

Előfizetési ára: Egy évre 10 kor. Félévre 5 kor. Negyedévre 2 kor. 50 fil.

Van szerencsém a n. é. hölgyközönség becses figyelmét felhívni saját készítményű

női gallér és kabát confectio raktáramra

hol jutányos árak mellett — mérték szerint is — a legdivatosabb *női kabátok* és *gallérok*, valamint a legújabb divat szerinti *angol* és *francia szabású ruhák* készíttetnek.

ROTTER MARKUS.

női szabó.

S. A. Ujhelyben, Roth Bernát-féle ház, Kazinczy-utca.

Alapított 1820-ban

A legújhatóbb és legújanyosabb beszerrel forrás **szőnyegek**, **szőteraszok**, **csipke- és szővetfüggönyök**, **leporócsok**-nak nagyban és kicsinyben

JOANNOVITS DÖME

BUDAPEST, IV., Váci-út 25. sz.

hírneves gyári nagy raktára. Örülai választék-pozsa és smyrna szőnyegekben.

Általános tudott dolog, hogy a szépség előidéző, tökéletesítő és fenntartó a legkiválóbb és legújhatóbb a Földön-féle

MARGIT-KRÉME

Ára: 2 kor., kis tégely 1 kor., szappan 70 fillér, puder 1.20 kor.

Készítő: FÜLDES KELEMEN gyógyszerész, ARADON.

Kapható minden gyógyszerárban.

SANTAL EGGER

specifikus értékű szesz minden esetekben, hol az orvosok Santal-olajat vagy Copairát ajánlanak. **SANTAL EGGER** az igen drága és tisztá keletindiai Santal olaj tartalma miatt igen hatásos az ifjúság hántalmánál, miért az orvosok is rendelik.

Csak a törv. védett, hűtőfűvel védőjegyű valódí.

Ára 3 korona — eredeti üvegcséként. — Vidékre 3 korona 40 fillér előleges beutódása után bérmentve küldi.

„NÁDOR gyógyszerár”, Budapest, VI., Váci-körút 17.

SCHWARTZ-féle

Páratlan és nélkülözhetetlen fogkréme

THYMOL

1 tubus 60 fillér. Mindenütt kapható.

KOSZVENYÉS CSÜZ

egyedül biztos gyógyszer a híres **CSÜZ. és KOSZVENYÉ-ETHER.**

Néhányzori beutódás után kigyógyít minden szesz, közvény, roumbántalmat, fejfájást, szurást, szuragást, fogfájást stb. Egy üveg 2 kor., postán 2 kor. 80 fillér előleges beutódása után bérmentve küldi az egyedül készítő

STEINER MIHALY városi gyógyszeriar **TEMESVÁR**, Szt.-György-tér 42.

Ezerszer kipróbált, a legújhatóbb beutódást győztesé teszi

gyógyszer a

Feller-féle ELSA-FLUID

Egy kisérlet és mindenki állandóan fogja használni.

12 üveget 5 koronát bérmentve küld az egyedül készítő

FELLER V. JENŐ gyógyszerész **STUBICA**, Fő-utca (via Csáktornya.)

TURUL legfinomabb egészségi egyptomi **SZIVAKA-HÜVELY**

100 grs 36 fillér. 2000 drb. 7 kor. 5000 drb. 15 kor.

postán bérmentve küld:

ENGEL LAJOS SZEGED.

Órákadjunk értékesen utánza

Brady-féle **MARIACELLI GYOMORCSERPEK**

200 év óta elismert kiünő hatásuk, gyomorajánál, elvagyatásánál, nehezes étb. ellen. Kis üveg 30, nagy üveg 1.40 fillér. — Kapható minden gyógyszerárban. — Központi elárultó: **BRADY KÁROLY** Magyar Királyi gyógyszeriar Buda, I., Filiszlácsi tér, hűtőfűvel 3 kis üveg 2.40 kor. vagy 2 nagy üveg 2.80 kor. bérmentve küldik.

PSEHOFER J.

Orvosilag ajánlott legújhatóbb hátszór a reumatizmus és szesz következményét ellen.

Mem szabadna hányoznia egy hántartásban sem.

Csak akkor valódi, ha minden doboz fedelén a „PSEHOFER J.” név vérdő látszan látható.

vértisztító labdaesai.

KI AKAR Lenni?

egyedü önkéntes

A ki az előir. lakókat nem végezte, az is lehet egyrés önkéntes. — A ki már sor állott, önkéntes. Születési év köztendő. — Prospektus ingyen küldi:

LECHTBAU ALBERT a natural elők. tanf. igaz. Debreczenben. Tanfolyam: addól Draugontz J. m. kir. honvéd ezredes ny. és Mayor A. cs. és kir. drágy ny. Felelős: a nem. v. i. ide- és közelet. m. kir. minisz. megbízásból a tank. kir. főigazgató.

Budapest legújhatóbb látványosság a **BESZÁRÓSI KÁVÉHÁZ**

IV., Kigyó-tér 2. (Klotilb fűszerező palotáján.)

Válható találkái helye. Kárta: STRYKER SÁNDOR.

26 ÉV ÖTA

AZ ELISMERT LEGJOBB **MAVAG BESZERZÉSI FORRÁSA**

MAUTNER ÖDÖN

BUDAPEST

ANDRÁSSY-UT 23. ÉS ROTTENBILLER-UTCA 33.

CS-ÉS KIR.-UDV.-SZÁLLTÓ MAGKERESKEDÉSE

KÉPES ÁRJEGYZÉK INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

Vidékiek kedvencei találkozó helye **KLIVENYI FERENCZ**

vendéglő előadóru éttermel.

Budapest, VI. Andrásy-ut 39.

Külön magyar konyha. — Valódí tiszta borok és világhírű „Pechorbräu” egyedül kimérése.

Simon Pál jó hírnevű **PÁRIS szállodája**

Budapest, Váci-körút 25.

100 szoba 1 frától feljebb kiszolgálással együtt. Fűdők, előleges kávéház, étterem, hírszoba a hátsz. V. I. házhoz vasúti megállóhely az összes pályaudvarok felé.

A legújhatóbb órákat legújhatóbb és legújhatóbb órákzereteket **RÉSZLETFIZETÉSRE**

szigorú szabott árakon szállítja Magyarország és minden elő és legújhatóbb órákzereteket

BRAUSWETTER JÁNOS kronóméter-éras SZIGEDEN.

Árjegyzék 2000 képpel ingyen és bérmentve.

WITTMOS

Phosphor-esszencia

Phosphor-esszencia

Phosphor-esszencia

FRATELLI DEISINGER

küld Fiuméból vagy Triestéből

5 kgr. Caha kávé, válogatott . . . 15 kor. 68 fill.

Ceylon gyöngykávé . . . 17 . 16

Elvámolva és bérmentve.

ÁRJEGYZÉK INGYEN.

GOLIAT MALATA SÖR

Kiváló üdítő ital és gyógyzóelőkra is szolgát.

AJANLJÁK: Dr. Korányi és Dr. Kéthly egyetemi tanár urak ideg-bajánál, vérzékenységénél, emésztési zavaráknál, gyöngyösgéknél stb.

Gyár és megrendelői hely: **KÖBANYAI KIRÁLY-SÖRFŐZŐ, KÖBÁNYA.**

BENZIN-MOTOROK

és GÁZMOTOROK ipari és gazdasági célozokra

OSERS és BAUER gyárából

a legújhatóbb és legújhatóbbok a legújhatóbb szerkezetek között.

Vezérlő építelés és raktár: **DÉNES B.** Budapest, VI., Váci-körút 31. Képes árjegyzék ingyen.

Bodega Company

Portbor, Sherry, Aszaga, Madeira, Marsala, Chablis, Rajna- és Moszborok.

Kaphatók minden jók flázer- és csomagol-és keszkezetben, szálitók, kávéházak és éttermekben.

ÉRTÉKESÍTŐ VALLALAT

BUDAPEST

MAJSEBET KÖRÜT 17

Bel- és külföldi szabadalmak kiadás, értékesítés és fenntartása. Védjegyek és mástrák lajstromozása.

CSÁSZARFÜRDŐ

tell és nyári gyógyhely **BUDAPESTEN.**

Előszóró kéno és hűvös gyógyfürdő, páratlan gőzfűdőkkel legújhatóbb és legújhatóbbak, pompás érzésvénye uszákkkal, kéno kádfűdőkkel, — 200 helytelmes lakószobával. — Prospektus kávéntára ingyen és bérmentve.

Oh jaj! Kétség, rekedtség ellen gyors és kitünő **Eljen!**

eredeménnyel használhatók az **EGGER-féle MELLPASZTILLÁK**

Doboz 1 korona és 2 korona. Próbadozok 50 fillér.

Kapható minden gyógyszerárban és a főraktárban: Budapest, VI., Váci-körút 17. Egger mátrázzal szabadított mag.

Ita öszül a haja.

használja a kitünő Zoltán-féle **HAIR-REGENERATOR**, mely nem csak hasznos a haj eredeti színt adja vissza. Üveg 2 korona, bérmentve 2 kor. 80 fillér, **ZOLTAN GÉLA** városi és közelet. gyöngy szőrtől. Budapest, V., Nagykorona-utca 93 sz. Szűzmaria-templom felé.

100.000 sorsjegy. 50.000 nyeremény.

A jelenkor legújhatóbb nyeresé esélyű sorsjátéka a m. kir. szab. **OSZTÁLYSORSJÁTÉK.**

Megrendelősek intézendők: **GAZDIEKÉRTŐ BUDAPEST** IV., Kossuth Lajos-utca 17.

Havonta egy húzó. Tervezet ingyen és bérmentve. Ügynekké kerestetnek.

Kipróbált és fényes sikereket hozott Arthas, Kőszvény, asz vese, gyomor-bélbajoknál, hómagjok (Hysteria Neurasthenia), makacs vér- és Méhbetegségeknél. Biztos védelem az elszarvadás és elszarvadás ellen. — Díjazott levelekre válaszol.

Vérgyógyítás — Hemoglobint tartalmazó és a vörösvérsejtet helyettesítő készítmény.

Dr. KOVÁCS J. egyet. orvosir. rendel. intézetében, Budapest, V. Váci körút 82.

Legújhatóbb és legújhatóbb gyógyászati és művelet-berendezések. Szűzmaria-templom felé Budapest, V., Nagykorona-utca 93 sz. Szűzmaria-templom felé. — Képes árjegyzék ingyen.

Hirdetéseket, reklámokat legújhatóbban közölhet az összes bel- és külföldi lapokban az **ALTAJANOS TUDOSITO** Toldalónos: LEPPOLD GYULA szerkesztő, hirdetési osztálya (Budapest, VII., Beszabó-körút 32).

Szakszertem, pontosan és lelkiismeretesen eszközöltenek az összes megbízások. Kétségvetések ingyen.